

nosti interview při sociologických výzkumech mládeže.

Jednání této sekce bylo uzavřeno vystoupením M. Winjarského z Varšavy, který přednesl referát na téma „Sociologické výzkumy mládeže a výchovná funkce mládežnických organizací ve škole“.

V průběhu symposia uskutečnila československá delegace řadu setkání s delegacemi ostatních socialistických zemí. Se všemi delegacemi jednala o možnostech, jak zintenzívnit vzájemnou spolupráci, a o konkrétních formách této spolupráce. V zásadě bylo se všemi delegacemi dohodnuto, že v dalším období bude realizována výměna plánů práce, publikací a metodických materiálů. Dá se předpokládat, že tyto formy spolupráce jsou reálné a že bude možno s nimi počítat (s výjimkou Maďarska, kde je výzkumná práce zaměřená na problematiku mládeže ve stadiu plánování).

Na závěr symposia byla uskutečněna porada vedoucích všech zúčastněných delegací a byly přijaty tyto závěry:

— Všechny delegace oceňují iniciativu bulharských soudruhů a souhlasí s tím, aby SSVM v Sofii i nadále vydával informační bulletin o výzkumech mládeže v socialistických zemích. Během let 1974 a 1975 dodají jednotlivá pracoviště materiál pro informační bulletin o jednotlivých zemích. Po publikování zpráv z jednotlivých zemí bude bulletin vycházet jako průběžný informační časopis.

— Pro rok 1975 byla dohodnuta koordinace mezinárodních setkání následujícím způsobem:

a) V květnu 1975 se koná mezinárodní konference v ČSSR (Praha). Hlavním pořadatelem konference je Studijně metodické středisko Ústavu marxismu-leninismu UK, tématem je „Rozvoj mládeže v socialistické společnosti“.²

b) V září 1975 se koná porada vedoucích vědeckovýzkumných pracovišť v Bulharsku.

c) V říjnu 1975 se koná mezinárodní konference v NDR (Lipsko) na téma „Teoretické otázky výzkumu mládeže“ (pořadatel je Ústřední institut pro výzkum mládeže Lipsko).

d) Projekty možných mezinárodních výzkumů mládeže budou posouzeny při jednání v květnu 1975 v Praze.

e) Informace o jednání symposia i o závěrech porady vedoucích delegací budou publikovány v bulletinu SSVM v Sofii (v ruštině).

Celkové zhodnocení výsledků účasti na jednání symposia v Primorsku je dáno několika skutečnostmi. Jednání v plénu, sekcích i při setkáních s jednotlivými delegacemi ukázalo, že je nutné soustavně usilovat o rozšíření a zintenzívnění vědeckovýzkumné práce zaměřené na problematiku mládeže, a to ze dvou zásadních důvodů:

1. Výzkum problémů mládeže v podmínkách socialismu umožňuje zkvalitnit úroveň řízení socialistické společnosti a vede ke zvýšení účinnosti výchovy mladé generace socialistické společnosti.

2. Výzkum mládeže se stává důležitým nástrojem ideologického boje z hlediska k tomu, že současná západní sociologie usiluje o systematický výzkum mládeže s cílem používat jeho výsledků v zápase s marxistickou ideologií.

Vědomí této situace vede většinu pracovníků ze socialistických zemí k závěru o nezbytnosti vytvářet podmínky pro vyšší koordinaci a konkrétní spolupráci mezi jednotlivými socialistickými zeměmi. Lze konstatovat, že nejlepší předpoklady pro takovou spolupráci mají SSSR, NDR, Bulharsko, Polsko a Rumunsko. Situace v ČSSR je poznamenána soustavným opomíjením této tematiky při plánování vědeckovýzkumné práce, situace v Maďarsku je — podle informací, které jsou k dispozici — ještě horší v tom smyslu, že chybí nejen institucionální základna, ale i konkrétní výsledky vědeckovýzkumné práce. Z tohoto hlediska je nezbytné, aby stranické, státní i společenské organizace v ČSSR věnovaly institucionálnímu zjištění a perspektivnímu plánování vědeckovýzkumné práce orientované na problémy mládeže zvýšenou pozornost.

Pokračováním mezinárodních setkání by měla být již zmíněná vědecká konference věnovaná otázkám rozvoje mládeže v socialistické společnosti. Konferenci pořádají UK, ÚV SSM a Československá sociologická společnost v rámci oslav 30. výročí osvobození ČSSR Sovetskou armádou. Předpokládá se, že výsledky konference se stanou jedním z řady důkazů o převaze socialistické společnosti, pokud jde o zajištění rozvoje mládeže, a že přispějí k vyvrácení některých nemarxistických a antisocialistických koncepcí o postavení a úloze mládeže v socialismu.

Plánovaná konference by se mohla stát nejen východiskem pro rozsáhlou mezinárodní spolupráci československých sociologů mládeže s pracovníky vědeckovýzkumných institucí v socialistických státech, ale mohla by přispět i k dalšímu sjednocení a koordinaci vědeckovýzkumné práce s potřebami praxe v rámci ČSSR.

Antonín Matějovský — Dalibor Holda

Pomoc sociologie při rozvoji intenzifikace národního hospodářství

Toto téma bylo hlavním námětem sociologického semináře, který uspořádala Sociologická společnost při ČSAV, pobočka v Ostravě, ve dnech 12. a 13. listopadu 1974 v hotelovém domě Merkur v Havířově.

Sociologický seminář byl připraven ve spolupráci s krajským výborem KSČ v Ostravě, který na jednání vyslal své zástupce J. Morise, vedoucího ideologického oddělení KV KSČ v Ostravě, a L. Brumka, tajemníka městského výboru KSČ v Ostravě.

V hlavním referátu *Proces intenzifikace v ostravské průmyslové oblasti*, vypracovaném Z. Krčem, tajemníkem pro průmysl na KV KSČ v Ostravě, byla věnována pozornost některým obecným faktorům ovlivňujícím in-

² Podle posledních informací se tato konference v r. 1975 konat nebude.

tenzifikační proces a efektivnost národního hospodářství, zvláště pak rozvoji a prosazení programu komplexní socialistické racionalizace do podniků. V této souvislosti byla kladně hodnocena spolupráce městských a kraj-
ských orgánů KSC s ostravskou pobočkou Sociologické společnosti při ČSAV — jejíž členové odborně a metodicky připravili a zpracovali výzkum o komplexní socialistické racionalizaci a výzkum o procesu intenzifikace — jako jedna z metod poznávání sociálních důsledků přijatých opatření a jejich od-
razu ve vědomí lidí. Straničtí pracovníci měli tak možnost přímo na konkrétních zjištěních nejen hodnotit současný stav v průmyslových podnicích na Ostravsku, ale zároveň získali celou řadu podnětů pro další práci.

Koreferát J. Španhela *Uplatnění vědy a techniky jako rozhodujícího faktoru procesu intenzifikace* vhodně navázal a rozšířil hlavní myšlenky úvodního referátu. Zabýval se strukturou vědeckovýzkumné základny v Ostravě, která je ve srovnání s ostatními městy v ČSSR neuspokojivá. Jedním z poznatků sociologického výzkumu bylo, že upozornil na nedořešené vztahy mezi výzkumem a výrobní sférou. Byl například zjištěn malý zájem technicko-hospodářských pracovníků o práci ve výzkumu. Příčiny můžeme hledat v nízké hmotné stimulaci, v nižší vzděla-
lostní úrovni, v nedocenené práci výzkumníků apod. Referent upozornil na celou řadu závažných problémů v souvislosti s vybave-
ností a řízením vědeckovýzkumné základny, které nemohou být řešeny pouze na úrovni podniků, ale musí se jich ujmout příslušná generální ředitelství a centrální orgány, a to nejen při realizaci úkolů celostátních, ale i v oblasti mezinárodní spolupráce.

Vazbami socialistického podniku na celek socialistické společnosti se na příkladě vztahu podniku n. p. Elektropřehrad Hlinsko a města Hlinska zabýval prof. J. Kohout (*Socialistický podnik a jeho vztahy ke komunitě*).

J. Kolář se v referátu *Technické a sociální souvislosti intenzifikace výroby* věnoval konkrétním možnostem sociologie podílet se na procesu intenzifikace. Na podnětný referát J. Koláře navázal O. Rušaj, který hovořil o *kvalifikaci jako faktoru intenzifikace*.

O *problematické řízení, plánování, odměňování a investiční výstavbě ve výsledcích sociologického výzkumu v ostravské průmyslové aglomeraci* referoval Z. Prouza.

J. Bočková se ve svém příspěvku zabývala *problematikou sociálního plánování jako prostředku uplatňování sociologických poznatků v praxi*.

Druhý den jednání byl věnován sociálně ekonomickým problémům. Hlavní referát přednesl P. Zapletal, který se zaměřil na současný stav a prognostické úkoly o dalším sociálně politickém vývoji v ostravské průmyslové aglomeraci.

Z. Šprynar v diskusním vystoupení hovořil o tělesné kultuře, která podporuje všestranný rozvoj životních sil člověka a je důležitá při regeneraci pracovní síly.

Z dalších příspěvků, které se zabývaly konkrétními problémy lidí na Ostravsku, je třeba jmenovat diskusní vystoupení S. Čermáka *Rozptýl hudebních zájmů z hlediska socio-
profesní struktury obyvatel Ostravy* a Z. Kaňákové *Některé problémy vdaných zaměstnaných žen*.

Seminář byl všemi účastníky hodnocen kladně. Ostravští sociologové ukázali, že konkrétní činy a aktivním příspěvkem k řízení společenských procesů jak stranickými, tak i hospodářskými orgány naplňují heslo, které si pro svůj seminář zvolili — *Uplatňováním vědeckých poznatků v praxi pomáháme rozvoji naší socialistické společnosti*.

Zdeňka Kaňáková

Zpráva o pracovním semináři sekce sociologie mládeže

Ve dnech 14.—16. 11. 1974 se konal v Liblicích v Domě vědeckých pracovníků ČSAV první pracovní seminář nově ustavené sekce sociologie mládeže Československé sociologické společnosti při ČSAV. Tato sekce vznikla na základě usnesení hlavního výboru společnosti, jímž byl už v červnu letošního roku schválen návrh na rozdělení sekce sociologie rodiny a mládeže na dvě samostatné sekce. K uspořádání semináře se vedení sekce rozhodlo především proto, aby měla většina členů možnost podílet se na vypracování koncepce činnosti sekce a plánu práce sekce pro rok 1975. Současně měl tento seminář umožnit výměnu informací o zaměření jednotlivých pracovišť zabývajících se výzkumy mládeže a seznámit členy s možnostmi spolupráce se slovenskými a zahraničními pracovišti obdobného výzkumného zaměření. Semináře se zúčastnilo 43 pracovníků z 21 pracovišť ČSR a SSR. První den jednání byl věnován problematice mezinárodní spolupráce v oblasti sociologie mládeže. A. Matějovský podal informaci o mezinárodním sympoziu sociologie mládeže socialistických států, které se konalo v září 1974 v Primorsku v BLR. Informoval nejen o tématech, jimiž se jednotlivé sekce symposia zabývaly, ale i o současném stavu mezinárodní spolupráce vědeckovýzkumných pracovišť socialistických států v oblasti sociologie mládeže.

Jednání pokračovalo obsáhlou zprávou o průběhu VIII. sociologického kongresu v Torontu vypracovanou pro Sociologický časopis P. Maydlem, který ji pro účely semináře dal organizátorům k dispozici.

Na závěr odpoledního programu vystoupil ještě J. Cikler z UK, přímý účastník kongresu. Doplnil zprávu o kongresu o konkrétní informace z některých specializovaných jednání, věnovaných např. sociologii sportu. Uvedl i některé zajímavé podrobnosti a kritické připomínky k organizaci kongresu.

Dopolední jednání druhého dne semináře bylo zaměřeno na nutnost interdisciplinárního přístupu k řešení problematiky mládeže. S obsáhlým a podnětným referátem vystoupil Z. Kolář z ministerstva školství ČSR.